

1. Uvod

Genetski materijal nije dovoljan da bi jedinka opstala. Potrebno je da jedinka naknadno dobije dio znanja potrebnog za opstanak. Što je, na evolucionoj skali, vrsta više, to je za njen opstanak bitniji prijenos znanja. Prijenos znanja poznat je i u prvobitnoj zajednici. Savremeno doba donosi nam odnos prema znanju kao primarnoj vrijednosti i jednoj od osnovnih vrijednosti kojom trguju tehnološki najrazvijenije zemlje. Javlja se i pojam društvo znanja koje neki smatraju i društvenim poretkom koji trenutno vlada u visokorazvijenim zemljama. Možemo reći da znanje predstavlja oblik kapitala i da predstavlja dobro koje ima svoju vrijednost na tržištu. Ako prihvatimo definiciju da je znanje smisljeno organizovan skup informacija, što sa stajališta informatike i jeste, dolazimo do podatka (činjenice izvan konteksta) i informacije (podatak u kontekstu), kao temelja na kojima počiva znanje.

Proces sticanja znanja vezan je za učenje i iskustvo, omogućava zaključivanje i dovodi do novih znanja. Učenje kroz hiljadugodišnju historiju prolazi kroz niz faza, koje su uglavnom vezane za društvene odnose. Za obrazovni sistem može se uslovno reći da je konzervativan. Neko je rekao: „Ako bi u današnju učionicu uveli učenika iz XVI vijeka, on bi znao gdje se nalazi.“

Pojava računara uvodi nas u novo doba, koje svi nazivamo informatičko doba. Promjene koje se dešavaju nazivamo informatičkom revolucijom i dešavaju se u svim segmentima ljudskog djelovanja. Pojavom interneta podaci, informacije i znanje postaju dostupni u svakom djeliću svijeta, stvaraju se novi oblici kapitala (znanje) kojim se trguje.

Revolucija se dešava i u obrazovanju, kako djece tako i odraslih. Pojmovi kao što su: e-learning, distance learning (*učenje na daljinu*), predavanje na daljinu (*distance teaching*) označavaju promjene koje se dešavaju u obrazovanju. Prvi put nakon više stotina godina temelji obrazovnog sistema koje je postavio Komenski doživljavaju značajnije promjene.

Promjene koje se dešavaju u obrazovnom sistemu, u posljednje vrijeme, brze su, nailaze na otpor, ali zbog širine fronta na kom se dešavaju, nezaustavljive su. Podrška društva promjenama u obrazovanju, ogleda se kroz uspostavljanje zakonskog okvira za nove oblike sticanja znanja, osnivanje nacionalnih i kontinentalnih centara za podršku obrazovanju uz pomoć računara, obrazovanju na daljinu itd.

Problematika u ovoj oblasti je aktuelna, promjene su svakodnevnne, tehnološki napredak je intenzivan, prostora za djelovanje također ima. Uvođenje novih oblika nastave je inovativno i donosi novi kvalitet, kako obrazovanju tako i znanju, iskustvu itd..

Školski sistem u Bosni i Hercegovini je rascjepkan, posebno u Federaciji BiH, nema centralnog upravljanja. Nastavni programi iz informatike u srednjim školama su zastarjeli, ne prate svjetska iskustva, udžbenika uglavnom nema, ili nisu prilagođeni. Uvođenje mogućnosti pristupa učenika web stranicama na kojima bi se nalazili pripremljeni nastavni materijali, zadaci za vježbu, prezentacije, video klipovi, testovi, kvizovi, slanje i primanje zadaća, te mogućnost direktne komunikacije učenika i nastavnika putem interneta i dr. predstavlja izazov, kojem je nemoguće odoljeti.

Namjera mi je da, uz historijski pregled razvoja obrazovanja, prikazem praktičan primjer savremenog obrazovnog sistema, vođenog pomoću jednog od mnogih sistema namijenjenih obrazovanju na daljinu. Na primjeru jednog kursa u MOODLE-u (Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment - modularno objektno orijentiranom dinamičkom okruženju za učenje) prikazat ću metodologiju razvoja, primjene i mogućnosti sistema koji su praktični za primjenu u obrazovanju, kako formalnom tako i neformalnom, što mu daje dodatni kvalitet.